

varusmiehet) rekrytoinnin osalta ongelmana, ja todella vakavana sellaisena, on heikko laatu ja halukkuus. Tämäkin seikka hidastaa ennen kaikkea laadullisten uudistusten toteuttamista.

Sosiaaliset ongelmat säilyvät

Venäjän asevoimissa on tällä hetkellä noin 120 000 asunnottomaa upseeriperhettä. Tilanne säilyi hieman korkeammalla tasolla lähes kymmenen vuotta. Määrä on vasta parin viime vuoden aikana vähentynyt 10 000-15 000:lla, mutta käynnistyneen uudistuksen myötä tyytymättömien asunnottomien määrä kasvaneen huomattavasti. Tämän vuoden loppuun mennessä nimittäin vapautetaan jatkohalukkuutta kysymättä palveluksesta muun muassa lähes 30 000 alimman eläkeiän saavuttanutta upseeria. Näistä noin puolella ei ole nytkään asuntoa, ja kaikille vapautettavillehan on asunto Venäjän lain mukaan taattava. Jo aiempina vuosina reserviin siirrettyjen asunnottomien upseeriperheiden määrä on myös valtava, vähintäänkin 200 000. Tämän lisäksi toisen maailmansodan veteraaneista on ilman asuntoa tai paremman asunnon tarpeessa noin 34 000 vanhusta perheenjäsenenineen. Ongelmaa, joka on vain yksi monista, voidaan kuvata länsimaisen mittapuun mukaan jätti-läismäiseksi.

Puolustusministeriö myy koko ajan omistamiaan maa-alueita ja kiinteistöjä. Osa saaduista tai saatavista tuloista käytetään juuri uusien asuntojen ostamiseen. Vuoden 2009 aikana uudisasuntoja on tarkoitus hankkia 44 000. Asuntopulaan ja sen kautta henkilöstön hädänalaisen tilan korjaamiseen on suhtauduttu niin vakavasti, että ajallisesti lähivuosille ulottuva suunnitelma voi merkittävästi osin onnistua päinvastoin kuin monina aiempina vuosina. Laajat asunto-ostot ympäri Venäjää ovat kiihtyneet erityisesti tämän ja viime vuoden aikana. Asuntopulan, heikon palkkauksen ja muiden sosiaalisten ongelmien vaikutukset henkilöstön moraalisiin ovat edelleen erittäin negatiivisia ja kroonisia. Toimeentulo on taattava vaikka laittomin keinoin, joista osaa sotilasesimiehet ja muut viranomaiset katsovat läpi sormien ympäri koko suurta Venäjää.

Mikään ei toimi mutta...

...KAIKKI JÄRJESTYY

TEKSTI: JUKKA HELLBERG • EVERSTI

Venäjän sotapotentiaalin kehittämisen voidaan katsoa olevan, sivistyneesti sanottuna, siirtymävaiheessa. Asevoimien laajemman, maailmanlaajuisen voimankäytön edellytykset ovat viime vuosien aikana heikentyneet olennaisesti. Tämä näkyy myös Venäjän vähäisenä opeointina ja läsnäolona rajojensa ulkopuolella. Järkisyistä kansainvälisestä sotilaallisesta vastakkainasettelua pyritään välttämään kaikin keinoin, eikä taloudellisia voimavaroja, toisin sanoen vaikkapa valuuttareservijä (yli 400 miljardia dollaria), uhrata enää ulko- ja sotilaspolitiikan alttarille. Ilmaisen ja mittavan ulkomaille suunnatun sotilasavun antaminen on käytännössä lopetettu pieniä

poikkeuksia lukuun ottamatta. Venäjä on tältä osin kääntynyt sisäänpäin: omat ongelmat on ratkaistava ensin.

Asevoimien ulkopuolella myös puolustusteollisuus on tosiasiallisessa kriisissä investointien puutteen, tasaantuneen aseviennin ja kroonisen älyvuodon takia. Sarjatuotantovalmiutta ei laajassa mitassa ole. Venäjän maailmanlaajuiset poliittiset tavoitteet eivät ole kuitenkaan pohjimmiltaan muuttuneet miksiäkään – suurvalta on suurvalta ja haluaa tämän asemansa myös ylläpitää. Tässä maailmassa pienet "valtaviiveet" on senkin hyväksyttävä. Tulevaisuutta arvioidessa on joka tapauksessa otettava huomioon se, että Venäjän kaltainen valtio saattaa kyetä todellisessa hätätilanteessa kasvattamaan

”...puolustusteollisuus on tosiasiallisessa kriisissä... Sarjatuotantovalmiutta ei laajassa mitassa ole.”

sotapotentiaaliaan nopeammin kuin yleisesti on arvioitu. Täysin salassa ja ilman ulkopuolisten reagoitua sitä ei kuitenkaan pystytä enää tekemään.

Lähivuosina Venäjän asevoimissa laatu ei tule korvaamaan määrää ja absoluuttinen määräkin vähenee kaikilla osa-alueilla niin henkilöstön, varuskuntien, tukikohtien kuin sotakaluston suhteen. Uudet, kään-teentekevät konventionaalista aseistusta ja kalustoa koskevat teknologiaratkaisut ovat aivan liian kaukana tulevaisuudessa – nykyisillä resursseilla jopa kokonaan horisontin takana. Tästä syystä ydinasepelotteen ratkaiseva merkitys säilyy, ja se näkyy myös rahoituksen kohdentamisessa. Ydinaseenkaan osalta ei ole välttytty teknologisen jälkeenjääneisyyden ongelmilta: esimerkiksi mannertenvälisen mereltä laukaistavan Bulava-ohjuksen ja paikannusjärjestelmä Glonassin kehitystöiden loppuunsaattamisessa ei tunnuta mitenkään onnistuvan pelkätään kotimaisin voimin. Venäläiset sotilas- ja teknologia-asiantuntijat ovat tämän tunnustaneet myös julkisuudessa. Omien sanojensa mukaan asevoimat käy taas keran eloonjäämistäistelua. Hengissä ne kuitenkin selviävät niin kuin aiemminkin.

Kirjoittaja, eversti evp. Jukka Hellberg (54) on suorittanut tutkimuksen Venäjän asevoimien Yleisesikunta-akatemiassa vuosina 2001–2002. Vuosina 1994–1996 ja 2002–2006 hän palveli Suomen apulaissotilasasiamiehenä ja puolustusasiamiehenä (sotilasasiamies) Venäjällä ja Valko-Venäjällä. Hellbergillä on pitkä ja laaja Venäjän tuntemus ja hän on toiminut muun muassa venäjän kielen tulkkina. Reserviin jäätyään Hellberg on työskennellyt Osint Oy:ssä. Yrityksen tuottaa eri alojen toimijoille jalostettua tietoa strategisen päätöksenteon tueksi. Yrityksen ydinosaamista ovat Venäjä ja sen lähialueet.

Panssari-seminaari 2010

Panssarikillan Panssariseminaari järjestetään lauantaina 6.2.2010 Parolannummen vanhan sotilaskodin Vaakunasalissa klo 10.00 – 17.00. Ovet avautuvat tulokahveja varten jo klo 9.15.

OHJELMA:

- "T-54. Kehityshistoria ja palvelus Suomessa."
dipl.ins. Esa Muikku

- "Ohjuksia ja tutkia panssarialustoilla – panssaroidut ohjusilmatorjuntajärjestelmät Suomessa."
ev Ahti Lappi

- "M270 MLRS - raskas raketinheitin"
insktapt Kari-Pekka Niemelä

- "Mekanisoitujen ja panssarijoukkojen kehitysnäkymiä Suomessa 2000-luvulla"
maj Ari Laaksonen

- "Panssariprikaatista mekanisoituun taisteluosastoon - muutko taktiikka?"
maj Harri Mäkelä

Kunakin luennon jälkeen on varattu aikaa kysymyksiä varten ja tilaisuuden lopuksi on vuorossa loppukeskustelu päivän kaikista aiheista. Lounastauon yhteydessä on tutustumistilaisuus luentojen aiheisiin liittyvään kalustoon.

Ennakoilmoittautumiset: Tilaisuuteen on esitystilän rajallisuuden vuoksi mahdollista ottaa vain 120 ensimmäisek-

si ilmoittautunutta kuuntelijaa. Tämän vuoksi tilaisuuteen tulevien on tehtävä ennakoilmoittautuminen kaksivaiheisesti:

1. ottamalla ensin yhteys Panssarikillan toimistoon, puh 040 5681186 tai toimisto@panssarikilta.fi, josta annetaan osallistujakoodi osallistumismaksun maksamista varten niin kauan, kuin paikkoja on vapaana ja

2. maksamalla osallistumismaksu ja ilmoittamalla osallistujakoodi maksun yhteydessä.

Paikkoja on rajallisesti, joten ilmoittaudu ajoissa!

Ennakoilmoittautuminen on vahvistettava viimeistään perjantaihin 29.1.2010 mennessä maksamalla osallistumismaksu 30,00 euroa (Panssarikillan jäseniltä 27,00 euroa) Panssarikillan tilille 426013-212680 Lammien säästöpankkiin ja kirjoittamalla viestiosaan osallistujan nimi, osallistujakoodi ja sana "Panssariseminaari 2010".

Tarkempi ohjelma www.panssarikilta.fi kohdassa "Ajankohtaista".